

Kära läsare!

Fråga: Nyss gick en familj ifrån vår mottagning då de inte kunde få Encepur hos oss då vi enbart har FSME. Jag erbjöd dem FSME då jag lärt mig att de är utbytbara mot varandra numera. Berätta hur det är?

Svar: Du har rätt - de är utbytbara i praktiken.

Fråga: Har en patient som är grundvaccinerad med förra Gardasilvarianten. Hon vill nu komplettera med Gardasil-9. Går det bra att ta en dos då? Eller behöver man köra hela vaccinationsserien igen med tre doser?

Svar: Du måste börja om på nytt för skydd mot alla nio serotyperna som ingår.

Fråga: En sjuksköterska har rekommenderat två ungdomar födda -04 och -06 att ta dos 3 av covidvaccin inför resa till Egypten/Libyen eller Qatar/Dubai/Saudiarabien. Ungdomarna är friska förutom allergi mot pollen resp. utredning för insulinkänslighet (el likn), dock ej fått diagnos diabetes. Mamman undrar om de bör ta dos 3 eller om de kan hoppa över den. Vad anser du? Var hittar man lättast vilka länder som fortfarande kräver vaccinpass? Jag har letat på "Sweden Abroad" och tycker inte det var så lätt att hitta klara besked där.

Svar: Hej du, jag ser inte att jag svarat på detta!! Sorry! Håller med om att det är svårt att få fram landsinformation som dessutom ändras. En extrados borde inte behövas.

Fråga: Sommargäster från Stockholm har kommit till västkusten för att fortsätta sin vaccination med Shingrix hos oss. Av sin vaccinklinik i Stockholm har de fått reda på att det ska gå 1-2 månader mellan dos 1 och 2 men jag har alldeles för mig att det är 2 månader eller mer mellan doserna. Vad är rätt?

Svar: Du har rätt, standard är två månader med intervallet 2-6 månader.

Fråga: En kille född -99, utreds hos neurologen för migrän och där kollat antikroppar mot mässling och TBE. Trots att han fått sina två doser av MPR-vaccin och fyra doser TBE-vaccin (senaste dosen för 1-1,5 år sedan) så har man inte hittat några antikroppar mot dessa virus. (Det enda positiva antikroppssvaret var mot vattkoppor, vilket han hade som barn). Nu anser neurologen att man bör kolla om dessa antikroppar på VC och vid fortsatt uteblivet antikroppssvar skriva remiss till infektionskonsult. Tilläggas bör att killen har kvar sin mjälte i gott skick och inte äter några immun-supprimerande mediciner.

1: Finns det anledning att kolla om dessa prover? Räcker det inte med de serologier som nyss tagits?

2: Kan man ha INGA antikroppar i serologin och ändå ha minnesceller när det gäller vaccin mot TBE och mässling? Hur kollar vi i sjukvården detta?

Svar: Billigare att ta en tredje dos MPR och TBE-vaccin. Det händer någon gång att serologi blir oväntat negativ, för mesta kompenserat med bra t-cellssvar. Ny serologi en månad efter dos. Kontakt med mig om fortsatt negativ... Tillägg: Jag har nu fått veta att TBE-serologin på lab bara innefattar IgM vilket leder till att ett kvarvarande IgG-svar missas. Så kolla vad som svaret från lab står för!

Fråga: Jag har blivit kontaktad av en person i 50-årsåldern, allmänt frisk, som är en skicklig kakelugnsmakare och jobbar mycket med att sätta upp kakelugnar med lerbruk. Får då alltid småsår på händerna vilket inte hindrar honom fortsätta jobba även om det småblöder. Han blev stelkrampsvaccinerad senast i 20-årsåldern och undrar nu om han behöver ny stelkrampsvaccination? Finns det någon medicinsk anledning till en sådan vaccination? Skulle det i så fall

bli diTebooster för det finns väl ingen enbart AT?

Svar: Generellt sett rekommenderar Folkhälso-myndigheten en booster vart 20 år så det är dags. Risken i hans fall är dock mycket låg. Enklast med diTebooster eller trivalenta vacciner.

Fråga: Ett barn på 4 1/2 månad ska resa med familjen till Italien med flyg, ej bo på hotell utan hyra ett hus. Mamman orolig att barnet ej hunnit få MMR vax pro. Behöver hon vara orolig att barnet ska kunna bli smittat av mässling eller kan vi tänka att barnet fortfarande har antikroppar från mamma?

Svar: Om mor har haft sjukdomen har hon sannolikt fortfarande antikroppar men knappast om hon är vaccinerad. Dock är risken inte mycket högre än i Sverige och jag skulle inte tidigare lägga så mycket.

Fråga: Ett barn född 2019-02-04 som har fått sin första dos vattkoppsvaccin för 2 år sedan utan att fylla på med dos 2 kom idag full med vattkoppor. Vad får jag ge för besked, är det någon mening att ge dos 2?

Svar: Nej, inget att göra om barnet redan har klinisk vattkoppa. Vi vet ju att en dos inte räcker annat än kort tid...

Fråga: En 7-årig tidigare helt frisk pojke vaccineras 3 juli 2023 med första dosen Encepur Junior. Dag 5 insjuknar han med svår huvudvärk, hög feber och nackstelhet. Sökte ej sjukvård. Efter ett dygn har alla symtom klingat av. Hur går vi vidare?

Svar: Osannolikt med relation till vaccinet även om det inte kan uteslutas helt. Jag skulle ge dos 2. Tillägg: Nackstelhet är ett dåligt begrepp som jag försökt att få bort i 40 år. Vi bör använda "nackstyvhet" som är mer specifikt.

Fråga: Fick en remiss från en kollega. Patient som står på Rituximab (var 6:e månad). Vistas mycket i skogen. Kollegan undrar om de kan påskynda vaccination mot TBE så patienten får doserna så långt ifrån senaste Rituximabdosen som möjligt genom att korta ner intervallet mellan dos 1 och 2 med två veckor. Själv tänker jag att vi inte vet hur patienten svarar på

vaccinationen och eftersom fyra doser ändå fördelas inom intervallet 0-5 månader spelar det ingen roll när vi ger doserna eftersom någon dos kommer att behöva ges ganska snart efter Rituximab? Eller hur tänker du?

Svar: Håller helt med dig. Inget att göra åt! Tillägg: Vi vet att nya vacciner har mycket låg eller ingen effekt för dem som står på Rituximab men boosterdos av vacciner som givits tidigare har en viss effekt.

Fråga: En patient skall åka till Nepal nu i oktober. Var i Tanzania i januari och fick gula febern-intyg då. Vad innebär "nyligen" besökt länder där gula febern finns"? Skall jag bara skriva nytt intyg?

Svar: Nio månader efter endemiskt område = ingen smittorisk alls men tullen är som den är. Skriv nytt vaccinationsintyg...

Fråga: En kund är uppvuxen i Iran och kom till Sverige som 14-åring. Hon har ingen aning om hon fått vaccin mot polio. Hon minns att hon fick någon/några vaccinationer i skolan då hon kom till Sverige men kan inte alls minnas mot vad. Hon har inget vaccinationskort kvar och har även försökt kontakta skolan men då det var många år sedan så finns inga journaler kvar (hon är nu 49 år). Hon har inte fått något poliovaccin i vuxen ålder i alla fall. Hur skulle du tänka i detta fallet? Ska jag ge grundvaccinationen eller enbart ge en boosterdos?

Svar: I teorin ska hennes vaccinationsjournal finnas kvar i kommunens arkiv men arbetsamt i praktiken. Hon har sannolikt fått oralt poliovaccin i Iran (och någon dos i Sverige) och jag skulle nöja mig med en boosterdos Imovax. Ingen poliorisk i Australien.